

Magistraliter.cz varuje před neúčelným používáním topických antibiotik v náhradě masti Framykoin

S ohledem na aktuální výpadek přípravku Framykoin mast je většina lékáren nucena řešit náhradu pomocí magistraliter přípravy.

Neomycin, jakožto účinné antibiotikum především na gramnegativní bakterie (z G+ působí především na stafylokoky) je sice dostupný, avšak nikoliv bacitracin, baktericidní antibiotikum účinné především na grampozitivní mikroby. Tímto je nutno zvolit vhodnou náhradu za bacitracin. Zde se občas objevuje vskutku „lidová tvořivost“, kdy se vybírají „grampozitivní antibiotika“ z těch, která jsou dostupná jako substance pro magistraliter přípravu. Přitom, jak známo z odborné literatury, častokrát postačí lokální antiseptika, právě především při řešení grampozitivní nežádoucí flóry. Někteří lékárníci se nechali inspirovat zahraniční recepturou kombinace neomycinu s erythromycinem v 1% koncentraci, což s ohledem na souvislosti není nejšťastnější.

Farmaceuti z Magistraliter.cz považují proto za nutné upozornit na úskalí paušálního doporučení náhradou neomycinu s erythromycinem z následujících důvodů:

- 1) Erythromycin je bakteriostatické antibiotikum se zcela odlišným mechanismem účinku, než bacitracin.
- 2) Koncentrace erythromycinu 1 % je z dnešního pohledu výrazně poddávkováná.
- 3) **A to považujeme za nejdůležitější** - jak jsme svědky v praxi, Framykoin se nezhřídkla používá pacienti neúčelně, neodpodstatněně a zbytečně. Mnohdy jej pacienti mají jako „univerzální mast na všechno“, která nesmí chybět v žádné domácí lékárnice. Z uvedeného důvodu šíření masivního používání erythromycinu (s ohledem na masivní používání Framykoinu ung.), navíc v nízké koncentraci 1 %, lze považovat za silně rizikové pro rozvoj rezistence. V dnešní době se lokálně aplikovaný erythromycin omezil na terapii acne vulgaris, používané koncentrace jsou obvykle 2-4 %. A tak by to mělo zůstat.

Používání erythromycinu v uvedené kombinaci s neomycinem bez účelné indikace následující po předchozím potvrzení kultivace je rizikové a proti zásadám účelné farmakoterapie a antibiotické politiky.

Farmaceuti by měli lékařům navrhnout možnosti náhrady – kombinaci neomycinu s dostupným antiseptikem (karbethependecinium bromid, cetrimid, benzalkonium chlorid aj.), či antibiotikem pro magistraliter přípravu vhodným pro spektrum G+ mikrobů (chloramfenikol, erythromycin, tetracyklin) samostatně, nebo v kombinaci, ale vždy s důrazem na zamýšlené cílené terapeutické působení. Výběr antibiotika a definitivní rozhodnutí je na příslušném předepisujícím lékaři. Z uvedených úskalí se proto jako „nejbezpečnější“ jeví kombinace neomycinu s antiseptiky za předpokladu, že pacient není na uvedená léčiva přecitlivělý.

Za Magistraliter.cz

PharmDr. Zbyněk Sklenář, Ph.D.

MVDr. Mgr. Kateřina Horáčková

Publikováno dne: 19. 10. 2015